

KELEMEN LILLA KORNÉLIA

Történelem

BA, 5. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

Dr. Pál Judit

professzor, RO BBTE

ZSIDÓ REFORMEREK AZ EGYENJOGÚSÍTÁSON INNEN ÉS TÚL. A KOLOZSVÁRI MAGYAR IZRAELITA HITKÖZSÉG TÖRTÉNETE**Kulcsszavak:** zsidók; reformerek; Kongresszus; Kolozsvár; egyenjogúsítás

Kutatásom tárgyát a Kolozsvári Magyar Izraelita Hitközség vizsgálata képezi az 1866–1869 közötti időszakban. Ennek alapjául a Román Nemzeti Levéltár Kolozs Megyei Levéltárban fellelhető levéltári források, valamint a Magyar Polgár című kolozsvári sajtóorgánium témával kapcsolatos cikkei szolgálnak.

A 19. század közepe jelentős változást hozott a magyarországi és erdélyi zsidó közösségek életében. A kiegyezés után teljes jogú állampolgárokká váltak, de az 1868-ban összehívott Izraelita Egyetemes Gyűlés (Zsidó Kongresszus) nyomán három irányzat alakult ki: a neológ, ortodox és a status quo ante.

Dolgozatom első részeként az erdélyi és azon belül a kolozsvári zsidóság történetét foglalom össze. Ezt követően ismertetem azt a folyamatot, hogy hogyan vált ki az ortodox zsidók közül egy asszimilálódni kívánó reformer közösség. Továbbá annak létszámbeli, foglalkozásbeli összetételéről szocio-professzionális felméréseket készítek, analitikus módszerekkel. A levéltári és sajtóforrásom segítségével keresem a válaszokat arra, hogy a közigazgatási hatóságok mennyire álltak mellé vagy mennyire akadályozták az új hitközség létrejöttét, működését, valamint, hogy milyen kapcsolat állt fenn a régi, a vagyis hagyományhű ortodox és a reformközösség között. Végezetül azt is vizsgálom, hogy Kolozsváron a helyi szinten lezajló események hogyan illeszkednek a zsidó közösségek életében Erdély szintjén végbemenő változásokkal.